

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

حمله پهبادی یمن به تل‌آویو

گروه حوثی‌های یمن مسئولیت یک حمله پهبادی به شهر تل‌آویو در اسرائیل را پذیرفت که باعث کشته‌شدن یک نفر و مجروحیت ۱۰ نفر دیگر شد. یک سخنگوی نیروهای مسلح حوثی در پیامی که روز جمعه در شبکه‌های اجتماعی منتشر کرد مدعی شد که این گروه تحت حمایت ایران «تل‌آویو در فلسطین اشغالی را هدف قرار داد.» این سخنگو مدعی شد در این حمله از پهبادی استفاده شده است که «می‌تواند سامانه‌های رهگیری را دور بزند و قابل شناسایی توسط رادارها نیست.» ارتش اسرائیل گفته‌است که تحقیقات در مورد انفجار بزرگ در نزدیکی دفتر سفارت آمریکا در تل‌آویو را آغاز کرده‌است تا دریابد که چگونه سامانه‌های دفاعی اسرائیل برای مقابله با «هدف هوایی» فعال نشده‌اند. یک مقام ارتش اسرائیل که با مامور توجیه خبرنگاران در مورد این واقعه بود گفت: «ما در مورد یک پهباد بزرگ صحبت می‌کنیم که می‌تواند مسیر طولانی طی کند. ما هیچ احتمالی را در حال حاضر رد نمی‌کنیم.» ارتش اسرائیل با انتشار پیامی در شبکه‌های اجتماعی اعلام کرد که نیروی هوایی اسرائیل گشت‌زنی‌های هوایی را برای حفاظت از حریم هوایی اسرائیل افزایش داده‌است. یوآو گالانت وزیر جنگ اسرائیل وعده داده‌است که این حمله را تلافی کند. رادیو ارتش اسرائیل به نقل از گالانت گفت: «ما حساب‌مان را با هر کسی که به کشور اسرائیل آسیب بزند یا وحشت‌آفرینی علیه آن را مدیریت کند، صاف می‌کنیم.» پلیس اسرائیل اعلام کرده‌است که جسد یک مرد در آپارتمانی در نزدیکی محل انفجار پیدا شده‌است و دلایل مرگ او در حال بررسی است. تصاویر منتشرشده از محل انفجار نشان‌دهنده حجم وسیع شیشه‌های شکسته است که بر اسفالت خیابان ریخته‌است و جمعیت تماشاچی در نزدیکی ساختمانی که نشانه‌های انفجار در آن دیده می‌شود، قابل مشاهده است. پلیس محل انفجار را مسدود کرده‌است. محمود جمجوم، خبرنگار الجزیره گزارش می‌دهد که این حمله موج جدیدی از اضطراب در اسرائیل ایجاد کرده‌است. اسرائیل مجوز حضور خبرنگاران الجزیره را لغو کرده‌است. به گفته خبرنگار الجزیره در قطر: «محل‌ی که انفجار در آن رخ داده‌است، جایی در شهر است که به یکی از دفاتر سفارت آمریکا در اسرائیل بسیار نزدیک است و محلی با حفاظت بسیار بالا محسوب می‌شود.»

به گفته این خبرنگار الجزیره اگر تایید شود که این انفجار بر اثر حمله یک پهباد متعلق به حوثی‌ها رخ داده‌است که از سامانه‌های راداری اسرائیل عبور کرده‌است «نگرانی‌ها در میان مردم در اسرائیل در مورد معنای این حمله بسیار افزایش پیدا می‌کند.» دانیل هاکاری، سخنگوی ارتش اسرائیل گفته‌است که ارزیابی در مورد این حمله پهبادی در روزهای آینده استمرار پیدا خواهد کرد و اسرائیل سعی می‌کند که دفاع خود را با این شرایط تطبیق دهد و «واکنش تهاجمی» مناسب نشان دهد. یائیر لاپید، از سیاستمداران اپوزیسیون تاکید کرد که این حمله «بیش از پیش نشان داد که دولت نمی‌داند و نمی‌تواند که امنیت شهروندان اسرائیل را تامین کند.» رهبر حزب میانه‌رو یش آتید در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «آنها که با دادرندگی را در شمال و جنوب از دست دادند، در قلب تل‌آویو هم با دادرندگی را از دست دادند. هیچ سیاست و برنامه‌ای وجود ندارد و همه تلاش‌های روابط عمومی و مباحث فقط در مورد خودشان است. آنها باید بروند.» حوثی‌ها تاکنون بارها موشک و پهباد به سمت اسرائیل و کشتی‌های مرتبط با اسرائیل در دریای سرخ و خلیج عدن شلیک کرده‌اند تا حمایت خودشان را از فلسطینیان در جنگ اسرائیل علیه غزه نشان دهند. تا صبح جمعه تقریباً تمامی تلاش‌ها برای هدف قرار دادن اسرائیل توسط حوثی‌ها توسط سامانه‌های دفاعی اسرائیل یا متحدان غربی‌اش خنثی شده‌بود.

بازگشت به توازن

آیا دولت چهاردهم می‌تواند تعادل را به روابط ایران با روسیه و غرب بازگرداند؟

شهاب شهسواری
خبرنگار گروه دیپلماسی

تحقق نرسد یا با موانعی مواجه شود. البته معنایش این نیست که سیاست خارجی که از سوی مسعود پزشکیان مطرح شده‌است غیرواقع‌گرایانه یا رویایی است. مسعود پزشکیان با توجه به شرایطی که ایران با آن مواجه است، دیدگاهی را مطرح کرده‌است که به نظر می‌رسد اصولی و منطقی است. اما موانع و محدودیت‌های زیادی در مسیر عملی کردن این سیاست وجود دارد. طبیعتاً کار دولت این است که بتواند راه‌هایی پیدا کند که اهداف خودش را با توجه به موانع، محدودیت‌ها و شرایط میدانی پیش ببرد.»

مسعود پزشکیان در یادداشتی که برای توصیف سیاست خارجی دولتش با عنوان «پیام من به جهان جدید» به زبان انگلیسی در روزنامه تهران تایمز منتشر کرد، نوشته‌است: «چین و روسیه همواره در روزهای سخت دوست و پشتیبان ما بوده‌اند. ما این دوستی را بسیار ارزشمند می‌دانیم... روسیه یک هم‌پیمان راهبردی ارزشمند و همسایه ایران است و دولت من متعهد است که به گسترش و تقویت همکاری‌هایمان پایبند بماند. ما برای مردم روسیه و اوکراین آرزوی صلح داریم و دولت من آماده حمایت فعالانه از ابتکارات دیپلماتیک در جهت دستیابی به این هدف خواهد بود. دولت من همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه با روسیه را -به‌ویژه در چارچوب‌هایی مانند بریکس، سازمان همکاری شانگهای و اتحادیه اقتصادی اوراسیا- در اولویت قرار خواهد داد.» محمود شوری به «هم‌میهن» می‌گوید: «خیلی نباید نگران روابط با روسیه به عنوان مانعی در مقابل توسعه روابط با غرب بود. خیلی از کشورهای جهان هستند که رابطه متوازی با روسیه و غرب، حتی پس از آغاز جنگ اوکراین در پیش گرفته‌اند. به‌تازگی شاهد بودیم که نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند هم در اجلاس سران ناتو شرکت کرد و هم در یک سفر رسمی به مسکو رفت. خیلی کشورهای همسایه ما از جمله امارات متحده عربی، عربستان سعودی و ترکیه نیز سیاست‌هایی مشابه پیگیری می‌کنند. در واقع این نمونه‌ها نشان می‌دهد که با در پیش گرفتن سیاست خارجی حرفه‌ای و منطقی می‌توان هم‌زمان با دو طرف رابطه متعادلی را برقرار کرد.»

میان دو تیغه

نتیجه انتخابات ۱۵ تیر و انتخاب مسعود پزشکیان به‌عنوان رئیس‌جمهور ایران که یکی از برنامه‌های اصلی خود را بازگشت توازن به سیاست خارجی و تلاش برای مذاکره با غرب برای رفع تحریم‌ها عنوان کرده‌بود، چشم‌اندازی از تحول در سیاست خارجی ایران ایجاد کرد که ممکن است روابط تهران و مسکو را تحت تاثیر قرار دهد. یکی از مهم‌ترین زمینه‌های اختلاف ایران و اروپا در سه سال گذشته که باعث شده‌است روابط ایران و کشورهای اروپایی تا پایین‌ترین سطح خود در سه دهه گذشته سقوط کند، ادعای کمک تسلیحاتی ایران به روسیه در طول جنگ اوکراین بود. تابستان سال ۱۴۰۱ رسانه‌های آمریکا به نقل از مقام‌های آگاه ادعای فروش پهبادهای ایرانی به روسیه برای استفاده در جنگ اوکراین را مطرح کردند و سپس از آن جیک سالویان، مشاور امنیت ملی رئیس‌جمهور آمریکا، رسماً این ادعا را مطرح کرد. ایران هرگز این اتهام را نپذیرفته‌است، اما

به نظر می‌رسد که دولت چهاردهم در آغاز مسیر خود برای بهبود روابط با غرب و حفظ توازن در سیاست خارجی با مشکلات متعددی

مواجه شود. از یک سو روسیه به دلیل جنگ اوکراین و مواجبه با غرب، علاقه‌مند است تا ایران را به‌عنوان یک شریک در کنار خود حفظ کند و اجازه ندهد با بهبود روابط ایران و غرب فاصله میان مسکو و تهران افزایش پیدا کند و از سوی دیگر انتظار می‌رود که تهران پیش‌شرط‌هایی برای رابطه تهران و مسکو وضع کند

انتشار گسترده تصاویر پهبادهای ارتش روسیه موسوم به «گران ۲» که شباهت بسیاری به پهبادهای انتحاری شاهد ۱۳۶ ایرانی داشت، باعث شد تا ظن غرب به فروش تسلیحات ایرانی به روسیه برای استفاده در جنگ اوکراین افزایش پیدا کند. هم‌زمانی این اتهام‌ها با التیهاات اجتماعی ۱۴۰۱ در ایران و انتقادهای گسترده دولت‌های اروپایی از برخوردها با اعتراضات، باعث شد که روابط ایران و غرب به پایین‌ترین سطح خود در طول سالیان گذشته برسد و کشورهای اروپایی که در دوران ترامپ دست‌کم در ظاهر تلاش می‌کردند تا از منافع ایران در مقابل تحریم‌های آمریکا دفاع کنند، به پرچم‌داران محکوم کردن ایران در نهادهای بین‌المللی تبدیل شدند؛ تا جایی که خردامه‌ا امسال، سه کشور اروپایی به‌رغم مخالفت آمریکا، قطعنامه محکومیت ایران را در شورای حکام اژانس بین‌المللی انرژی اتمی تصویب کردند.

به نظر می‌رسد که دولت چهاردهم در آغاز مسیر خود برای بهبود روابط با غرب و حفظ توازن در سیاست خارجی با مشکلات متعددی مواجه شود. از یک سو روسیه به دلیل جنگ اوکراین و مواجبه با غرب، علاقه‌مند است تا ایران را به‌عنوان یک شریک در کنار خود حفظ کند و اجازه ندهد با بهبود روابط ایران و غرب فاصله میان مسکو و تهران افزایش پیدا کند و از سوی دیگر انتظار می‌رود که دولت‌های غربی برای بهبود روابط با تهران پیش‌شرط‌هایی برای رابطه تهران و مسکو وضع کنند. رسانه‌های غربی از ماه‌ها قبل فضاسازی در مورد احتمال انتقال موشک‌های کوتاه‌برد و میان‌برد بالستیک ایران به روسیه برای استفاده در جنگ اوکراین را آغاز کرده‌اند.

روسیه حتی پیش از آغاز جنگ اوکراین هم در رسیدن به توافق میان ایران و غرب کارشکنی می‌کرد. محمدجواد ظریف، وزیر خارجه پیشین جمهوری اسلامی ایران که اکنون مسئولیت ریاست شورای راهبری انتقالی دولت چهاردهم را بر عهده دارد، بارها به نمونه‌های کارشکنی روسیه در رسیدن به توافق بر جام اشاره کرده‌است. بعد از آغاز جنگ اوکراین، کارشکنی‌های روسیه شکل علنی به خود گرفت؛ تا جایی که سرگنی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در یک نشست خبری موافقت با احیای برجام را منوط به گرفتن تضمین کتبی از دولت‌های غربی برای لغو تحریم‌های اعمال شده توسط غرب علیه روسیه عنوان کرد.

در برابر غرب هم علاقه چندانی به روابط نزدیک ایران و روسیه ندارد. دولت‌های غربی همچنان ایران را به تامین تسلیحاتی روسیه در جنگ اوکراین متهم می‌کنند و قاعدتاً برای بهبود روابط با تهران شروطی در این زمینه مطرح خواهند کرد. هر چند ایران بارها ارائه تسلیحات به روسیه جهت استفاده در جنگ اوکراین را تکذیب کرده‌است، اما دولت‌های غربی هنوز در این زمینه قانع نشده‌اند و به نظر می‌رسد که تهران برای مذاکرات با دولت‌های اروپا کار سختی در پیش داشته‌باشد. در عین حال لغو بسته‌های تحریمی اروپا علیه ایران به بهانه تامین تسلیحاتی روسیه نیز یکی از دستورکارهایی است که دولت چهاردهم باید در مسیر بهبود روابط با غرب پیگیری کند.

مسلم‌مدیریت این فشارها از سوی مسکو، بروکسل و واشنگتن برای اثرگذاری در روابط خارجی ایران یکی از مشکل‌ترین وظایفی